

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt. 50 kr.

Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizethető csupán a kiadóhivatalban, vagy B. Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz

intézkednek.

A lap szellemi részére s a nyílthírre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetnek díja: három sorban hetente 5 kr. — Nagyobb és többesori hirdetések jutányosan eszkalizálódnak.

Helyeg minden honatának 30 kr.

Nyílthír garandált sor: 20 kr.

A N. V. Muzeum megnyitása.

Itt a próba, az utolsó nagy próba.
Férfi!

Mához egy hetre, november hó 29-én, vasárnap az ünnepélyes közgyűlés után Muzeumunk a t. közönség előtt megnyílik. Hogy ez lehetséges lett legyen, azt e megye magasztos, felkeltő (mindössze alig kilencz felkeltő) *Honföldünk* huzgó tevékenységének köszönhetjük. Elő sorban azok az erdem, akik a hálá hervadhatlan koszorúja, mert az általuk gyűjtött összegek adták meg az alapot arra, hogy a Muzeum termének felszerelése lehetőleg teljeskörűre mehetett. Másod sorban azon férfiakat illeti meg a méltó elismerés megörökítése, kik az önzetlen hazafiság és nemzeti köznevelődés iránt ép erőkkel bírva, a szent erőt alapítványiakkal, tagsági részvetelekkel és borsos adományokkal előmozdították és az eddig elért sikerhez juttatni segítették.

Semmi képen sem kicsinyelhető eredményt állapított az, hogy az esame megpendítése óta egy rövid év, a társulatnak legfelsőbb helyről megerősítése óta pedig alig öt hónap alatt eljutottunk.

Az ott áll. Hogy fölötté a védszemélyi szilárd betetőzést nyertem, az meg hátra van. De ennél előmeny után biztat a remény, hogy ez is megleszen: mert az csupán e vármegye szilárd hazafiai érzelmetől függ kiváltképen.

Imár a Muzeum ajtaja tárva van, menjtek bele és . . . lassatok. (Introito, nam et hic Ibi sunt.) Vannak ott az emberi művelődés minden eszközeiből, miket évezredek előtt és emberek használtak. Ott vannak fegyverek, mikkel apaink az édes hazát védelmezték. Ott vannak a falakon elődök képei. Ott vannak egy ezred óta forgott pénzeik: az anyagi életszükségeiknek esere-eszközei. Ott vannak házi eszközeik. Ott vannak gyuruk, persesnyomok. Ott vannak könyvek, melyekből tanulnak. Ott vannak végső mozzanataik jelvényei, temetési czimerei. Ott vannak vegre az elődök írott emlékei: leveleik, okmányaik, mint a történelem legbiztosabb forrásai. Mind ez rövid öt hónap eredménye.

Nógrádmegyeének a köznevelődés haladását partoló közönsége: melyen tisztelt Urunk! Itt a próba, az utolsó nagy próba! Osmunk hazát szerették számunkra, mi szeroznunk legdolgab szent emlékeinknek hazát, hogy azokkal tanuljunk ismerni a múltat, hogy hasznosíthassuk a jelent és biztossíthassuk utódainknak a jövőt.

Az aggodalmas kétségkedés és a farkas oroszlanság az embernek is sorvaszó nyavalyja, a hazafiságnak pedig kerüldhetlen kútja, mely a következő nemzedékben is megleszülja magát.

Hörpacs, november 22.

Nagy István.

Vasary herczegprímáshoz B. Gyarmat város képviselőtestülete nov. 14-én tartott rendkívüli közgyűléséből következő átváltó felhívást idézte:

Felvilágosító és Főtitkársági Herczegprímás Ur! Kegyetlen Urunk!

Balassa-Gyarmat város községét a t. egész országgal a fölött, hogy apostoli királyunk 6. felszólása a herczegprímás felvilágosító és esztorgoni érsekségre Felvilágosító, a háza és az egyház, a tudomány és a humanitás érdekében gárdájának emelte és nevezte ki.

Országunk és hódolati tisztelgésünk telmesebb alkalomával azonban, bármint esélyeségünk, nem szelünk versenyzni az ország fő és nagy városával, amiképpálál erőszok az tudjuk, hogy a Felvilágosító iránt önkéntes szerető és tisztelet beküldésében, városunkat fölül nem merítjük egyik sem.

Is mert kimelünk kell Felvilágosító egy oldalról igénybe vett drága idejét is, engedje meg meg csupán azon keztől kereszt kitévezünk, melynek elnye az lígek urához van intéve, hogy 6. Felvilágosító, nagy missioja betelthetése végett, erő, egészesség és borsos elrettel állja meg; másodika pedig Felvilágosítóhoz, hogy az esztorgoni érsekség kebelébe tartozó szertony városunkat is hathatós gondolatába fogadja kegyeskedjék.

Legmelyebb tisztelettel maradván, stb. (Aláírta a városbíró és jegyző által.)

6. Gr. Croy Endre

Endre királyt tartott korandó osolndok. Ez is szép.

Szebb emél a némes tüz, mi szelődbe lehog.

Palojtai.

Tárcza-levél egyről-másról.

Mi is telhetne az embertől más, ily unalmas, zomankós ősi időben, mint unatkozni, s aki unatkozik — a természet rendje szerint — igyekszik magától ezt a kellemetlen helyzetet elhárítani. Kínálkozik is eleget s ami fő, korszerű (hoggy ne mondjam korszerű) alkalom a kényelmetlen unalom elűzésére. Legdivatosabb ezek közt ma a jubilálás. Nos — hát kedves szerkesztő ur! én unatkozom és emelleggya igyekszem is azt magamtól elhárítani, pedig nem másképp, mint valami jubileum által. Igen ám! De mi jagen, mikor még nekem nem nyomta föltre tiz esztendő írói múlt a vállamat, mikor még én sem jó, sem rossz tárczaírók között eddig nem utam? Bár mennyire is törjem az eszemet, nevez vissza a múltba, nem találak semmi oly különös érdekes dolgot, hogy érdemem volna megjubilálni. De mit! — mindenhez csak akarát kell, okkal-móddal meg az eget is be lehet meszelni, fordítok egyet a dolgom s míg mások az elmúlt „régi jó ideket” jubilálják, én megpróbálkozom s megjubilálom az első tárczámat.

De tetszik tudni, ma minden valaki jubilálni akar, az nem zárhatja lelke mélyeséges fonékere örömet, az nem megy oly szárazon, arról tudni kell, ha nem is a megvilágítás, de legdolgab is az ember legközelebbi jó barátjának.

Elindultam tehát, hogy partnereket fogjak a jubileum megüléséhez, s alig tettem ki a lábam az utcára, maris majd bele holtattam két vörössípás polgártársba kiknek a hanglekán, akármint megadja a spikáján ez a demokratikus erim ragyog: „Népszóda”.

Örömszög esztendőlti szememben, tekintve ezen jelenséget is, városunk haladásának, s ezen, kedves szerkesztő ur, ne is esztendőltok! Hoz nem volt még olyan egész, mikor vasutak modjára, vig bérkocsizánk a vendéglátók előtt, Agárdi határvéget, nagy hanggal kiabálták a „Balassa” és „Zichy” nevek mellé az illő mennyiségű szöveket.

Milyen arányban állanak a fizetések a hadsereg, bíróság, a pénzügyi és a vármegyei tisztviselők között?

Ezen kérdésre a számok felelnek s kétségbe vonhatatlannal igazolják, hogy a legnagyobb munkakörrel ellátott vármegyei tisztviselők a legrosszabbul vannak járadalmazva.

Magyarország hivatalserege 12 rangosztályra van osztva. Közülük a 6-ik rangosztályhoz, melyhez a vármegye alispánja is tartozik.

A 6-ik rangosztályhoz tartoznak a hadseregnél az ezredes, a bíróságnál a kir. táblai bíró és törvényszéki elnök, a pénzügynél a pénzügyi főtanácsos, kir. tanácsos és pénzügyigazgató; a vármegyeiél: az alispán. A hadseregnél az ezredes alapfizetése 3000 frt.; (járulékaival együtt 3844 frt.) a bíróságnál a kir. táblai bíró alapfizetése 3000 frt.; a törvényszéki elnöké 2000 frt.; a pénzügynél a pénzügyi főtanácsos és pénzügyi kir. tanácsos alapfizetése 2000 frt.; Nógrádmegye alispánjának alapfizetése pedig csak 2000 frt.

A 7-ik rangosztályhoz tartoznak a hadseregnél: az alezredes, a bíróságnál a kir. táblai pótbírók és kurai tanácsjegyzők; a pénzügynél a pénzügyigazgató; a vármegyeiél: a főjegyző és árvászei elnök. Az alezredes alapfizetése: 2100 frt.; (Mellekjáradékaival 2794 frt.) a kir. táblai pótbírók és a kurai tanácsjegyzők alapfizetése: 2000 frt.; a pénzügyigazgató alapfizetése: 1800 frt.; a nógrádmegyei főjegyző alapfizetése csak 1600 frt.; az árvászei elnök alapfizetése csak 1400 frt.

A 8-ik rangosztályhoz tartoznak a hadseregnél: az őrnagy, a bíróságnál a kir. ügyész, a törvényszéki bíró és kir. járásbíró; a pénzügynél a pénzügyi titkár és számtanvezető; a vármegyeiél a főjegyző, árvászei elnök, főszolgabíró, főszámvivő, pénztárnok és az első aljegyző. Az őrnagy alapfizetése: 1680 frt.; (mellekjáradékaival 2374 frt.) a kir. ügyész, törvényszéki bíró és kir. járásbíró alapfizetése: 1500 frt.; a pénzügyi titkár alapfizetése: 1450 frt.; a számtanvezető 1500 frt.; Nógrádmegyeiél a főjegyző 1100 frt.; az árvászei elnöké 1000 frt.; a főszolgabíró 1000 frt.; a főszámvivő 1000 frt.; a pénztárnok 1000 frt. és az első aljegyző szintén csak 1000 frt.

A 9-ik rangosztályhoz tartoznak a hadseregnél: a százados, a bíróságnál a kir. aljegyző, kir. aljárásbíró, kir. telekkönyvezető és kir. törvényszéki jegyző; a pénzügynél a pénzügyi fogalmazó, számvizsgáló, 1-ső oszt. számtiszt és adótiszt; a vármegyeiél: az első alszámvevő,

Istenem, hisz ha visszagondolok arra, amit még pár hónap előtt is a rossz nyelvek suttoztak, hogy B. Gyarmatnak a városias jellegét csakis a robogó szódás kocsik, egy iparos polgártársunk aranyáspás és betűs masai helyesebben tanulói), no meg végre két divatos ezüsterődjék meg.

No de hát ez rosszakarató misztifikáció, különben jelentem az előbb is, hogy ezt annak idején csak a rossz nyelvek suttozták. Most már ilyet városunkról nem mondhatnak, sőt nem is suttozhatnak; most már van robogó . . . nem szódás kocsink, hanem igen is vasutunk.

Bizony ahol egyszer vasút van (s ezt már egész komolyan mondom) sas . . . nem villámszárvayakon halad előre a kultúra. Alig hogy megnyílt a vasút, nem szelva az egyszerre megnyitott szállitványos üzleteink hangzatos, sőt képtelen ezimutablairól, már egészen a kor igényeinek megfelelő társaságunk is van: praktikus, szép, csak oly alkototti formája ne volna, nagyon hasonlít a pesti tejeskocsikhoz. No de meg ez mind semmi, ez mind csak a szemet (már a kielt, gyönyörkedtetni, melyebbre is lehet már a kutató szellemnek hatolni. Hogy a dolog velejére terjek, rendőrségünk is óriási léptekkel halad a nagy városias niveau fele. Nagyon kezd az a hírhedt ékori szörnyeteket megközelíteni, a melyet árgus szemű hydrának nevez az irás. Különben ha nem hiszi, tessék csak körözösködni ott, hol még esinyeket szabad elkövetni s kikötöl még e esinyeket meg is szokták becsajtani, hogy egész egy . . . Pal emmá (pardon hogy a veretek nevét elfeledtem) szemmel modorában kezd azaz hogy akár mindenhova bekukuskálni.

Amikor már messze eltértem tárczám tulajdonképeni tárgyától. De hát erre is alapos okom van. Amint kiolt járkáltam, a hűvös ősi szellő nagyon lehető jubilálni hoveimet s eszembe juttatta, hogy a jubileumhoz nem elég egy ilyen tárcza, oda egyéb is kell, pedig hát az is tárcza, ilyen pedig nekem nincs, azaz dehogy nincs, van három is, de nincs benne köszönet.

Magamat és tárczámat (ne tessék megijedni, ezt a tárczát értem) borsos figyelembe ajánlva

vagyok tisztelője

J

TÁRCZA.

Mutatványok Palojtáinak „Tarka bokréta”, ezim alatt sajtó alá rendezett Epigrammáiból:

1. „Nincs ördög.”

Ej dehogy is nincs! Mind ördög az, aki leség itt.
Es gonosz ármánynyal bukni segíti a jót.

2. Mi kell phoz, hogy valaki a m. felelős kormány elleneben, mint allandó declarált opponens szerepelhessen?

Kell először az, hogy meggyőződve legyék.
Hogy én a kormánynál sokkal bölesebb vagyok.
Aztán, feltéve bár, hogy a miniszter mind
Sem épp gazember, én böesebbetb vagyok.
Továbbá, hogy mi az érdemet illeti,
Sok érdemen a kormányt fölött ragyog.
Vegre, hogy: ha vese jón, én dús vagyományon.
A minisztereknél többet koczkatatok.
Hozzájárul ehhez, hogy oly tervet bírok,
Mely ha megvalósul, a hon virulni fog.

Alány van ily derék ember az országban
Az mind opponaljon a kormánynak hatvan

3. Szarvas Gábor

Nyelvünk Rontó Pálja doarsnat. Adolungja indos Szarvas
Gábor.

Ki segélt is pardon segitsegot, nyersa az akademiánál.
Mond meg miért jobb a jaro, mint a jardo.
Sünön el a fűd mellett egy petárdá.

4. Deesagffy Ottó (volt alispán)

Regi megyet aki nem látott meg, nevez meg ottot.
Gonno az ovatóban böles haladásu talál meg.

5. Seifovszky János

Dehogy vagy te némes mint egy Árpádot.
Nincs aki talánna rajtad egy unakutit.
S szép restbe, szép lélek kottát fejtget veled.
De ami fontos, a szíved is meleg.

senek, s az amerikai szőlővesszők ültetése, ültetése és tovább művelésével; nemkülönben a hazai fajok szőlőnevelésével stb. megismerkedhessenek.

Ezt azért tette, hogy a tanítók tanult ismereteikkel hazatérve, — a nép között — minél szélesebb körben terjesszék és az amerikai szőlővesszőkkel ültetésre serkenték.

A tanítók falvaikba térvén, elmondottak szerzett tapasztalataikat felkésztéknek, egyes értelmesebb gazdáknak, hogy miint kell az amerikai vesszőket ültetni, hogy kell oltani, hogy a hazai fajokkal szőlőneveléssel stb., — az ismereteiket közölték a hallgató közönséggel. De — ennél többet nem tehettek; mert a népek ez úgy iránti ellenszínűségét és az amerikai szőlővesszők filoxeramentességét iránti kétséget nem sikerült leküzdeniük.

„Nem ér az amerikai vessző semmit, mondja az egyik. N. uraságnak is volt és elpusztult.”

„Meg kell várni, míg a „filoxera” elvész! feleli a másik.”

„Miért nem kezdik az urak?” — kérli a harmadik s t. t. A tanító igyekszik megmagyarázni a tudósok állítását t. t. hogy filoxera mindig volt az amerikai fajokon és — sajnos — ezt saját karukon fedezték fel az európaiak. Ugyanis az amerikai szőlőtermelők többször kísérletet tettek európai fajok meghonosítására, de sikertelenül. Ők ezt a talaj rovására tudták be, holott nem a talaj minősége miatt, hanem a filoxera miatt nem fogamzhatott meg. Csakhogy erre későn jöttek rá. Már akkor hozták Európába az amerikai fajokból is. Legelőször Franciaország szőlőit pusztította el, honnan hazánkba is átplantáltatták; de egyszerre mind behozatott orvossága is, az amerikai szőlővessző.

Nem kell tehát a filoxera kipusztítását várniuk, hanem meg kell honosítaniuk az amerikai vesszőket, melyek filoxera mentesek.

N. uraságnak amerikai szőlővesszőt nem a filoxera, hanem a gondatlanság és rossz kezelés pusztította el.

No de én arról akarok tudni, hogy lehetne a földműveseket erre serkenteni!

Elesőggel földműves napunket — szerintem — csakis példandás által lehet ezen ügynek megnyerni, t. i. úgy, ha ebben mások, a községek intelligens elemei mennek jó példával előre. Ha a nép látja, hogy papjának, tanítójának, jegyzőjének kertjében díszlik a szőlő, akkor ő is megkísérleli, s ha minden községben, hol a talajszőlő művelésre alkalmas, a község közös területéről bizonyos darab kihasználtatnak kísérleti szőlőtelepek, s az közköltsegen rigolizáltatnak, oly formán, hogy a nevelendő szőlővesszőkhöz birtok aránylag minden gazda bizonyos mennyiségű gyökéres vesszőt fog kapni; s ezen iskola a tanítónak, esetleg tanfolyamot hallgatott vinetellenek gondozására biztatnak és a község előhártsága gondoskodnak, hogy bizonyos mennyiségű direkt termőfajok is ültetessenek s így pár év befolyása alatt a direkt termők gyümölcseit is láthatnak a község lakosai. — azt hiszem — le volna győzve a sok ellenvetés, a földművesek határtalan közönye; mert saját szemekkel látnak az előttük felhőtt oltyányoknak gyümölcseit és meggyőződhetnek a dolog valódiságáról — az amerikai vesszők filoxera mentességéről. Így aztán visszanyerme kedvet a szőlőműveléshez.

De hogy ez letesülhessen, megyénk bíró vezetőinek kell az ügyet felkarolniuk és intézkedniük a kísérleti szőlőtelepek kihasználására; mert ezáltal szegény elesőggel népünknek visszaadnak jövedelem és keresetforrást, virágzóvá tennek az elpusztult szőlőhegyeket, ismét lenniük vig szüretet, s maradandó emlékü halás köszönetre köteleznek nemcsak megyénk szőlőtermő vidékeinek lakot, hanem minden egyes fiat. „Példát lássunk! Kösz örömmel követjük”. Ezt mondják földműveseink.

Gyarmathy József,
néptanító.

Szabályrendelet.

B.-Gyarmaton gyakorlándó husvágás és kimeres tárgyában.

1) Tekintettel a mézáros ipar azon fontosságára, melynek fogva a fogyasztó közönségnek elsőrendű élelmiszeri szükséglet szolgáltat. — B.-Gyarmat város területén az 1888. évi VII. t.-cz. és ennek végrehajtásáról szóló földművelés, ipar és kereskedelemügyi miniszteri 40.000.88. sz. rendelet határozmányainak betartásával az eddig szerzett jogok érintetlenül hagyása mellett, az ipartörvény értelmében jogosult egyének által azonban csak a képviselőtestület ajánlata alapján az iparhatóságtól nyert igazolvánnyal gyakorolható.

Az ezentúl iparjogot nyert mézárosok az igazolvány kinyerése előtt 1000 forint biztosítékot tartoznak a város pénztárában elhelyezni.

2) Mézáros iparosok tartoznak a közönséget szakszerűen elvágatni, jó friss mashahússal ellátni és a húst rendes súlyban kimerü.

3) Csakis két évet betöltött marhák vághatók.

4) A vágóhidri vágások, ha csak kivételes engedély másként nem intézkedik, mindig csak nappal és pedig teli hónapokban: déltől 1-5 óráig; nyári hónapokban 4-8 óráig eszközölhetők. Az állatok csakis kipihent állapotban a közvágóhídon vághatók le.

5) A levágandó marhák egészségi állapota a közegészségügyi törvény értelmében, városi állatorvos, ennek akadályoztatása esetén, városi orvos által a levágás előtt és után lelküismeretesen megvizsgálandó, s e részben az 1888. évi VII. t.-cz. 45. §-a, szakaszai valamint a 7. pontban jelölték megvadás. A képviselőtestület jogosítva van úgy a marhavágásnál, mint a húskimerésnél ellenőrzési jogát kebeléből kiküldött hússzemlelő bizottsága által bármikor gyakorolhatni.

6) A kimerendő marhahúsra nézve megállapítottatik, hogy a levágandó marhának legalább 15 kilo tartalommal kell bírnia, ha azonban tavasszal a kimerendő hús kifo-

gatalomnak, eléggé zsíros és jó minőségűnek állapítottatik meg a kiküldött mennyiségű a városi állatorvos kivételével eltekinthet.

7) A hús minőségének megvizsgálása és a hús kimerés engedélyezése körül az állatorvos (illetve akadályoztatása esetén az orvos) a következő egészségügyi szabályokhoz és rendelkezésekhez tartozik alkalmazkodni.

Vannak betegségek, melyek a húsvetést csak feltételezően zárják ki.

Betegségek, melyek a hús elvezetést feltétlenül kizárják: keleti marhavész; lépfene; sereztető-úszók; vesztettség; juhhimlő; sertés orvanez; borsóka kór, fonakörök; gény és evverőség.

Betegségek, melyek a hús elvezetést csak feltételezően zárják ki: gümőkór, ragados tüdőbő, száj- és körömfájás, juh-rüh, méhelykór, szarfbőrkór, sugárgomba-betegség, vízholtyagok.

Csakis egészséges és tápláló értékkel bíró hús hozatható az emberi elvezetésre.

Egészséges a hús, ha piros-barnavörös színű, ha ezen szín mindenütt egyenletes, elég tömött összeállású, s zsírsavakkal átszótt kevéssé fénylő, s ha elegendő nedvességgel bír.

Nem hozatható a hús az emberi elvezetésre ha: az állat nagyon lesoványodott, éretlen, zsirtalan, sápadt, összezsugorodott, megaszott és melynek a vesek környékén a zsír teljesen hiányzik. Jellehet a lesoványodott állat hús nem alkalmas az emberi egészségenek, de igen keves tápláló értékkel bír. Az ilyen állati testben igen keves a zsír (faggyu); ennek mennyisége kell, hogy legalább is tízezer kilogrammot tegyen. A lesoványodott állat hús igen halvány, petyhüdt vagy ellenkezőleg igen vörös, szávos és száraz. A csontvelő nem szép piros, hanem sárga, kocsányához hasonló.

Eltiltandó az is, hogy olyan állatok tüdejé és az körüli levegőnkörnyék kimeressenek, melynek a megbetegedés tünete meg nem olyanok, hogy a ragados tüdőbőre lehetne ezekről következtetni. A kimerés talánna alá csak az olyan állatok hús, melyek tüdején levágás után szokás feltétlenül látható. Az egészséges tüdő rózsaszín vagy halványpiros, puha, száraztapintatú, elég rugalmas, bemetszésre reszeg, a bemetszési lapra nem sok vér toadni ki és legbuborékokkal keveredik. A tüdő a vízen úszik.

Ha a tüdőveszes, tüdőkáros része nagyobb terjedelmű, igen tömött, maj tapintatú, nem rugalmas, a bemetszési többnyire sötétpiros, széles, száraz vagy sárga-gem-szerű, vagy sárga kocsányosan látnak gerendázottakkal keresztül-kasul halmozva s e miatt marványozott kimerésű. A róla lekaptat találatokban legbuborékok minőségű, a belső kimerészet darabok a vízben alamelednek; egyes részei nehélsz kétféleképpen elhaltak. Az ilyen tüdő részletek takaré-mellhartya többnyire rostosnyas izzalmannyal van fedve.

Ha a hús elhalt állattól származik: az elhalt állat húsát sok vért tartalmaz, sötét színű, igen puha összeállású.

Ha a hús rossz lett: a romlott hús saját-zseru szagot kap, piszkos véres, zöldes, mely szín a zsírban és csontvelőben is felép.

Ha a hús beteg állattól származik.

Ha a hús mérgezett állattól származik.

Növényi anyaggal megmérgezett de felépült állatok csakis nyolcnap múlva, ásványi anyaggal megmérgezett, de felépült állatok pedig csakis három hét múlva vágathatók le.

Beható vizsgálatot igényel a kényszerből levágott állatok húsa: kényszerűvé válhat minden egyes esetben a legpontosabban megvizsgálandók az állatok összes belső szervei. Ha a belső szervek már elhaltak, akkor a húst elvezethetnek kell kijelentenie, mert csupán a hús megsemmisítéséből semmiképpen sem lehet annak elvezethető vagy alkalmas voltára következtetést vonni.

8. A marhahús 3 osztályba soroztatik:

I. osztály, peesenyé fajok: vesepeesenyé, felső, rostos, és fehér peesenyé.

II. osztályba tartoznak az I. osztályú leves-husok, csipő-peesenyé (lágy hús) farto és hátszín.

III. osztályba tartoznak II. osztályú leves-husok és pedig a marha eleje u. m. szűgye, lapocska, tarja stb. Husgyantát csak husrészek és a husban elválaszthatlan esontok árusíthatók.

A nyomatok az elválaszthatlan esontokon kívül 12" -nál többet semmi szín alatt sem nyomhat, de annak is felhasználható és értékesíthető részeknek szabad lenni, fej, állkapocsa, kizárásával.

9. B.-Gyarmatra vidékeiről is hozható ugyan be hús, azonban a beszállító helyhatósági bizonyítványon igazolni tartozik, hogy az egészséges marhától származik és a kimerés előtt a szabályszerű hússzemlelő vetendő alá.

10. Helybeli mézárosok által első osztályú husnak nagyobb mennyiségben vidékre való szállítás tilos.

11. A 8. pontban osztályozott husnak ára 4 havi időtartamra állapítottatik meg a hússzemlelő-bizottság által éspedig teli november—február; tavaszi márczius—június; nyári július—október, mely minden 4 hónapot megelőzőleg 15 nappal és az érdekelte mézárosok meghallgatása után, helyi és közeli vidék viszonyait kipurítolva; a közgazdasági viszonyok figyelembe vételével; szükség esetén az iparengedélyvel bíró mézárosok közös költségen meg-ejtett próba vágatás alapján az árak iránt az iparhatósághoz véleményes jelentést tesz.

12. Marhahúson kívül kötelesek vállalkozók más-nem hússal is u. m. barja-, barány- és birkahússal a szokott időben gondoskodni jó minőségben, s megfelelő árákon kimerü.

13. A községi képviselőtestület ezen szabályrendelet betartásának ellenőrzése érdekében, kebeléből egy elnököt és 3 tagú bizottságot küld ki, melynek a rendőrtanácsos városi orvos és állatorvos hivatalból tagjai.

Egészségre alkalmas hús az 1876. évi XIV. t.-cz.

értelmében azonnal megsemmisítendő. Ha pedig a mézárosok oly marhát vágának le, mely egészségügyi tekintetből nem kifogásolható, azonban húsát a 6-ak pontban meghatározottnál lényegesen minőségű, ezen hús csak a megállapított árákon alul kilogrammonként 4 krajczárral olcsóbban árusítható el.

Minden ilyen eset a vágatási bizos által a rendőrtanácsosnak azonnal írásban bejelentendő, ki is a következő napon az olcsóbb húsért ellenőrzési szükség esetén a bíróság iránt feljelentést tesz.

15. Az ezen szabályrendelet ellen vetők eseteleménye vagy mulasztása az 1879. évi XI. t.-cz. 1. §-a alapján kihágásnak minősítették és Balassa-Gyarmat város ipariskolai alapára 100 forint terjedhető pénzbírsággal büntetendő.

Málnapataka, nov. 18.

Beszédes lapja I. évi 46-ik számában megjelent. Göspán úr O. méltóságának, Nógrád vármegyei közgyűlését I. hó 28-ra kitűző meghívó s ezzel kapcsolatban gróf Czébray László úr, a vármegyei tisztviselői helyzetének, vármegyei petáda által leendő javítását célzó indítványa. Boldog Isten! vajjon születik-e meg valaha ember, ki a lelkészek helyzetének javításán munkálkodik? Na de nem erről akarok itt szólni, mert hisz:

„Meg jött kell meg jött fog
Egy jobb kor, mely után
Büszkő büszkén epedez
Szászok ajkán.”

Visszatérlek az indítványra, mely a gróf úr nemes gondolkodásának fonyes tanúsága. Nem hiszem, hogy találkoznék, ki nem partolna s a vármegyei tisztviselői helyzetének emelését szavazatával elő nem mozdítaná. S lám én meg sem tehetem, legalább ott, hol az indítvány tárgyalatát fog, nem tehetem. Mert, mint már igen sokszor, most is szombat napra tüzetett ki a közgyűlés határideje s így B.-Gyarmaton a gyűlésben részt venni s aznap déltől Málnapatakára visszatérni úgy, hogy másnap reggel már papi teendőimet végzezhessen, főkép lehetetlenség. Így van ezzel több lelkes társam is. De nem csak a papokra, hanem iparos és gazdákra nézve is rossz szél választott nap a szombat. Mert ezek is munkások, családjaikkal szombat napon számolván, vagy önmagukat károsítják gyűlésbe menetelökkel, vagy nem menetelökkel sok fontos ügyben részvételről öntöttek el. Talán más-ként is lehetne az, ha Göspán úr O. méltóságát megkérnők, hogy a közgyűlések határnappal, a hét más, nem a szombat napját kitűzve egyezkedjék. Vagy tán a bizottsági tagok érdekei, fontosabb érdekek miatt nem lehet másként?

Kiváló észlelettel!

Hrk János,
a b. ev. lelkész.

Vadkert nov. 20.

Vadkertben I. hó 8-án a barangok kora reggeli zúgása, a hűvös sürgése, forgása, a mézár-ágyak bembőlési, a patáki és eszetűei rk. pleb. híveinek megjelenése körmenetileg nagy napot jeleztek. Igen, a hívek epedve várt nagy napját, az újonnan restaurált és kifésített templomuk felszentelésének ünnepét állták.

Tehát templomszentelés volt. A szentelést szűgyes Farkas Mihály cz. kanonok, esperes-plébános úr, Niznyánszky János eszetűei plébános és Csögley Kálmán kanonok segédkezése mellett vezette; utána cz. kanonok és szűgyesek lepte, ifjú hevell, ritka szóbeli tehetséggel érdeklően dicsőítendően okos, határozatos és velős szép beszédet tartott a templomról, mint „Isten házáról”, hogy az ezekre menő hallgatók közül meg azok is, kik talán ezek hosszú során át a templom belsejét nem látták s ma is kíváncsiságból jelentek meg, szűgyesek meghatva, vétköket beismerve távoztak azzal, hogy a jövőben büszkő látogatói lesznek a templomnak. Sz. beszéd után az ünnepélyes sz. mise következett, melylyel a szertartások befejeztettek.

Ma tehát Vadkertben egy gyönyörű templom hirdeti Isten dicsőségét és a jó lelkek áldozatkészességét. Helyesen van úgy: hiszen az Isten házában, hol a legfőbbégek lakoznak, dicsőnek és tisztának kell lenni!

Tornayunk egészen, a templom fedélzete pedig csak rész kivételével, nemkülönben a templom falainak kívülől és belülől való javítása és meszeleése megújítható lett b. e. Simor János hercegprímás hagyatékából minden egy templomunkat már-már egészen kőstén lenni váltak, egyszerre mindnyájunkra ama örvendős hír hullott, hogy templomunk kifestve is lesz. Nem is soká kellett várakozni, hogy e kellemes hír a megvalósulás stádiumába lépjen. Pár nap múlva már is állványon láttuk Deutsch N. b.-gyarmati festőt. Tíz képet festett, u. m. Szt. Háromságot, Jézus a keresztén, kis Jézus, Szt. Csaba, Laordi Szt. Mária, Jézus szent szíve, Szt. Anna, Szt. Mihály, Szt. István és Szt. László.

A vadkertiéknak tehát ma már gyönyörű templomunk van, mi elsősorban b. e. Simor János hercegprímás dicső emlékének, másodsorban pedig közönségnek szűgyes Farkas Mihály, cz. kanonok, esperes-plébános úr. Igen neki, mert templomunk festészeti költségét, lelkesítő szavai eredményezte kegyelményük s saját pénztára fedették.

Szép tett ez: arany betűkkel vészték szűgyes híveik jó pástörűknak, büszkő lelkiatyáknak emléket, mint olyanoknak, aki Isten dicsőségének emelésére szűgyes híveinek vallásos buzgalomuk fejlesztésére nem kímél költséget, hanem áldoz anélkül, hogy legkisebb elismerést és köszönetet is várna. Harmadsorban köszönet t. Blask Ferencz építő mester úrnak, akitől lelkiismeretesen állíthatjuk, hogy ő nem nyereség vágyából, de becsületből, jó hírnevének megőrzéséért kitűnően dolgoztatott; s éppen azért neki elismerésünket és köszönetünket nyilvánítjuk s fűdő paptársaink ágyaként személynél alázattal felhívjuk. — Csögley Kálmán, kanonok, Nagy Sándor, kanonok, Fábán István és Drágy Miklós, vadkerti lakosok.

